

PRODUCT

Tekst en foto's: Peter Tomberg

Liebherr R 946 Multi User

SUPER PRECIES

Machinist Paul van Leeuwen is met de nieuwe Liebherr erg in zijn nopjes. Hij zit al zijn hele leven op machines en prijst de proportionele bediening van de kraan.

De machinist van de Liebherr R 946 Multi User kan op het scherm van de GPS in zijn cabine precies de ankers en stempels in het beeld volgen.

Gerard Bos, bekend om zijn machines met lange giek, schafte onlangs zijn eerste Liebherr graafmachine aan. Deze machine werd afgeleverd in Den Haag, waar Gerard Bos in opdracht van BAM een parkeerkelder aan het uitgraven is. Het is een uniek project, vlak voor de paleistuin op de kruising van de Torenstraat en de Veenkade.

De bouwkuip waar Bos aan werkt, wordt uiteindelijk een volautomatische parkeergarage voor 160 auto's, waar geen mens in komt. Als het project gereed is, wordt de gracht hersteld en stroomt het water gewoon over de parkeergarage heen.

De werkplek is een van de drukste plekken in de residentie. Eén van de uitdagingen op dit werk is de zeer beperkte ruimte. De Liebherr 946 MU staat met zijn 3,80 meter brede onderwagen op een smalle bouwweg van 5,7 meter breed. Hij toont hier dat hij zeer stabiel is, zodat het maximale uit de machine wordt gehaald.

De Liebherr 946 MU heeft een Tier IIIB motor, die aan de nieuwste milieu-eisen voldoet, een 10,30 meter monogiek en een lepelsteel van 8,5 meter. Met een reikwijdte van 20 meter is het zo een ideale machine voor dit werk. Ondanks het feit dat het een grote machine is, kan hij toch in één keer op transport. Bij een langere giek lengte en zwaardere machine kom je toch al snel in de problemen.

Gerard Bos wijst er op dat je hier precies kan zien dat iedere centimeter op deze locatie optimaal benut dient te worden.

Dit wordt in de tweede fase van dit werk nog krappere.

Fase 1 van de kuip is 20 meter breed en 11,5 meter diep en er bevinden zich 190 trekankers die 2,50 meter uit de bodem van de put steken. Er bevindt zich een stempelraam in de put en nog vier schoren waar tussendoor gegraven dient te worden. Hierbij moeten de ankers gespaard worden.

Spuitslans met sproeikoppen

Het tweede bijzondere is in eerste instantie niet direct zichtbaar en zit hem in het uitrustingsstuk aan het einde van de lepelsteel, dat zich onder water in de bouwput bevindt. Dit derde giekdeel is uitgevoerd als een grote spuitlans, uitgerust met sproeikoppen. Gevoed middels een jetpomp, (14 bar, 250 m³) spuit de Liebherr het zand bij de ankers weg. Een tweede machine van Bos, die naast de Liebherr staat, haalt vervolgens de bagger uit de put. Voor het werken onder water zijn beide machines uitgerust met een Topcon GPS-systeem.

Machinist Paul van Leeuwen kan op het scherm van de GPS in zijn cabine precies de ankers en stempels in het beeld volgen. Ook machinist Ronald Meijer op de andere machine, een Etec, kan zo zijn graafwerk in de gaten houden. De bagger wordt in een overslagcontainer gedeponereerd om af te flowen en vervolgens op een auto geladen.

Gerard Bos wijst erop dat je hier precies kunt zien dat iedere centimeter optimaal benut moet worden op deze locatie. 'En dat wordt in de tweede fase nog moeilijker, want daar hebben we nog minder ruimte en is de kuip breder.'

Gevraagd waarom hij nu voor het eerst een Liebherr inzet, komt er met een zuinige grijns eerst een algemeen antwoord, 'Ik wilde wel eens wat anders.' Maar dan blijkt al snel dat dit en de uitstekende verkoopbabbel van Wynmalen

en Hausmann verkoper Mari van Rodijnen niet de enige redenen zijn. 'Zoals gezegd waren de combinatie van gewicht, grootte, giek lengte, onderwagenbreedte en Tier IIIB motor van belang. Ook omdat wij met de CO₂-prestatieladder bezig zijn. Aan deze machine kunnen wij vervolgens ons ruime uitrustingsarsenaal goed kwijt. Met een relatief zo klein mogelijke machine zoveel mogelijk presteren. En wat Liebherr betreft, koop je toch een stuk Duitse kwaliteit met een lange levensduur, en waarvan ik hoop over een aantal jaar nog enige restwaarde terug te zien. En niet onbelangrijk bij dit alles, het komt in één keer de fabriek uit en heeft bewezen dat het van goede kwaliteit is.' Dat laatste wordt voorzichtig gezegd en is gestoeld op ervaringen van andere Liebherr gebruikers.

Het heden ten dage zo belangrijke item brandstofverbruik wordt door de ondernemer een beetje weggewuifd. 'Als je hard werkt, moet je ook goed eten.' Het is echter wel gebleken dat de R946 zuinig is. De eerste fase van het werk draaide hij nog met een verlengde grijper en was het dieselverbruik wat hoger, maar nu hij met de spuitlans operationeel is, ligt het verbruik lager. Over de eerste 166 uur ligt het brandstofverbruik op een zeer acceptabele waarde.

Visitekaartje

Machinist Paul van Leeuwen is met de nieuwe Liebherr erg in zijn nopjes. Hij zit al zijn hele leven op machines en prijst de proportionele bediening van de kraan. Super precies!! Daarnaast krijgen ook het comfort in de cabine, het zicht en de afwerking van het geheel een pluim.

Eigenaar Bos wijst erop dat hij met zijn machines voor kwaliteit gaat. Zowel bij de Etecs als bij de nieuwe Liebherr. 'We hebben in Nederland genoeg grondverzetters. Je moet je onderscheiden. Dat doen wij in de eerste plaats met onze mensen, die maken het werk. Op de tweede plaats proberen wij gewoon goed materieel in te zetten.'

Informatie

www.gerardbos.nl

www.wynmalenhausmann.nl

